

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Maguru a sudcov JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Milana Deáka, v exekučnej veci oprávneného **R. s.r.o., B.**, IČO : X., zastúpeného JUDr. R. M., advokátom M.V., s.r.o., P., proti povinnému **B., spol. s r.o., H.**, IČO : X., o zaplatenie 4 965 000,-- Sk istiny s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp.zn. Er 798/00, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV z 30. augusta 2007, č.k. Er 798/00-74, takto

r o z h o d o l :

Napadnuté uznesenie Okresného súdu Bratislava IV z 30. augusta 2007 č.k. Er 798/00-74 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava IV uznesením z 30. augusta 2007 č.k. Er 798/00-74 schválil rozvrh výt'ážku z dražby nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území F., vedenej na liste vlastníctva č. X., parc.č. X. ako pozemok – zastavané plochy a stavba súp. č. X., na parc.č. X., v ktorom rozdeľovaný výt'ážok predstavoval sumu 1 506 000,-- Sk, ktorú rozvrhol tak, že na trovy exekúcie a odmenu súdneho exekútora JUDr. J. P. pripadla suma 1 230 800,-- Sk a oprávnenému suma 275 200,-- Sk s tým, že zostatok pohľadávky zostal neuspokojený. Svoje rozhodnutie odôvodnil § 4 ods. 1 v spojení s § 5 ods. 1 vyhl.č. 288/1995 Z.z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov a ustanoveniami § 155 až § 157 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov

(ďalej len „Exekučný poriadok“). Dospel k záveru, že navrhnutý rozvrh výťažku je v súlade s uvedenými zákonnými ustanoveniami.

Proti tomuto uzneseniu prvostupňového súdu podal dňa 1. apríla 2008 na základe podnetu oprávneného s poukazom na ustanovenie § 243e ods. 1 v spojení s § 243f ods. 1 písm. a/, c/ O.s.p. mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky, ktorý navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Poukázal na to, že exekučné konanie je osobitný typ občianskeho súdneho konania, ktorý má sporový charakter a je upravené Exekučným poriadkom. Subsidiárne však na exekučné konanie, v procesných pravidlách neobsiahnutých v Exekučnom poriadku, je nutné aplikovať O.s.p. (vyplýva to z ustanovenia § 251 ods. 4 O.s.p.). Keďže Exekučný poriadok vo svojich ustanoveniach neobsahuje všeobecnú úpravu týkajúcu sa podmienok konania je potrebné aplikovať § 103 O.s.p., v zmysle ktorého súd v každom okamihu konania skúma, či sú splnené podmienky konania, umožňujúce mu vo veci konať. Jednou z podmienok konania je aj spôsobilosť byť účastníkom konania. Nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania je nedostatkom neodstrániteľným a súd v prípade zistenia tohto nedostatku musí konanie zastaviť. Vytýkal preto prvostupňovému súdu, že v predmetnej veci nedostatočne skúmal, či sú splnené podmienky konania. Ako povinný subjekt vystupovala obchodná spoločnosť B. spol. s r.o. Z výpisu z obchodného registra je zrejmé, že uvedená spoločnosť bola zrušená bez právneho nástupcu 27. marca 2002 a teda v konaní vystupoval ako účastník ten, kto nemal spôsobilosť byť jeho účastníkom. Od uvedeného dátumu prestali byť splnené podmienky konania a súd mal na túto skutočnosť prihliadať z úradnej moci. V zmysle ustanovenia § 107 ods. 4 O.s.p. v prípade, ak počas konania dôjde k zániku právnickej osoby bez právneho nástupcu, súd musí konanie zastaviť. Ak súd konanie nezastavil, je konanie postihnuté vadou spôsobujúcou nezákonnosť vydaných ďalších rozhodnutí. Poukázal aj na to, že oprávnený v danej veci návrhom z 25. marca 2003 (č.l. 52) v zmysle ustanovenia § 57 ods. 1 písm. c/ Exekučného poriadku navrhol zastavenie exekúcie. Vychádzajúc z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejneného pod č. 50/2004 dispozičná zásada, ktorou je ovládané exekučné konanie, sa prejavuje aj v spôsobe jeho skončenia. Ak ten, kto podal návrh na nariadenie exekúcie alebo jeho právny nástupca navrhne jeho zastavenie, musí mu súd vyhovieť a exekúciu zastaviť. Napriek tomu súd v danej veci rozhodnutím z 8. februára 2006 č.k. Er 798/00-68, Ex 217/00 návrh oprávneného na zastavenie exekúcie zamietol. Dôvodil tým, že už bol udelený príklep vydražiteľovi a v zmysle ustanovenia § 61 Exekučného poriadku by nebolo

možné vrátiť vlastnícke právo povinnému, a preto by bolo zastavenie konania neúčelné. Súd si v danej veci vyložil ustanovenie § 61 Exekučného poriadku nesprávne. Uvedené ustanovenie by bolo možné aplikovať na situáciu, ak by sa v priebehu exekúcie ukázalo, že táto vôbec nemala byť vykonaná. V takomto prípade by už vykonaný úkon exekútora nebolo možné zrušiť. Navrátenie do pôvodného stavu ani nebolo zámerom oprávneného. Z jeho podania je zrejmé, že podľa neho povinný už nedisponuje žiadnym ďalším majetkom a na ďalšom pokračovaní exekúcie nemá záujem. Boli teda splnené podmienky len na čiastočné zastavenie exekúcie. Preto boli teda dané dva dôvody na to, aby súd exekúciu zastavil. V štádiu, keď súd schvaľuje rozvrh výťažku z dražby nehnuteľnosti, exekúcia už nemá charakter sporového konania, ale mení sa na konanie nesporné a súd ho musí dokončiť aj po tom, čo bolo konanie zastavené. Ak by súd konanie zastavil, malo by to nepochybne vplyv na spôsob jeho rozhodnutia v napadnutom uznesení. Predovšetkým by na spôsob určenia odmeny exekútora aplikoval iné ustanovenia vyhlášky. Na danú situáciu, v prípade zastavenia konania, by nebolo možné aplikovať súdom použité ustanovenie § 4 ods. 1 vyhlášky, ale súd by musel postupovať podľa § 16 ods. 2 vyhlášky.

Oprávnený sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi mimoriadneho dovolania podaného generálnym prokurátorom Slovenskej republiky.

Súdny exekútor vo svojom vyjadrení považoval postup prvostupňového súdu a jeho rozhodnutie za vecne správne. Poukázal na ustanovenie § 61 Exekučného poriadku, v zmysle ktorého je navrátenie do predošlého stavu vylúčené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu navrhovateľa (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie okresného súdu a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania,

ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 (§ 243f ods. 1 písm. a/ O.s.p.) a že napadnuté rozhodnutie súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Z ustanovenia § 2 O.s.p. vyplýva, že v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, uskutočňujú výkon rozhodnutí, ktoré neboli splnené dobrovoľne a dbajú pri tom na to, aby nedochádzalo k porušeniu práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb a aby sa práva nezneužívali na úkor týchto osôb.

Podľa § 3 O.s.p. občianske súdne konanie je jednou zo záruk zákonnosti a slúži na jej upevňovanie a rozvíjanie. Každý má právo domáhať sa na súde ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené.

V zmysle § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 107 ods. 4 O.s.p. ak po začatí konania zanikne právnická osoba, súd pokračuje v konaní s jej právnym nástupcom, a ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

Z ustanovenia § 237 O.s.p. vyplýva, že dovolanie je prípustné a zároveň dôvodné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Podľa § 251 ods. 4 O.s.p. na výkon rozhodnutia a exekučné konanie podľa osobitného predpisu sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak tento osobitný predpis neustanovuje inak. Rozhoduje sa však vždy uznesením.

V zmysle § 57 ods. 1 písm. c/ Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví, ak zastavenie exekúcie navrhol ten, kto navrhol jej vykonanie.

Podľa § 57 ods. 2 Exekučného poriadku môže súd exekúciu zastaviť aj vtedy, ak to vyplýva z ustanovení tohto alebo osobitného zákona.

Na rozvrhovom pojednávaní sa určí poradie a spôsob úhrady nárokov, na ktoré treba prihladať (§ 155 Exekučného poriadku).

V zmysle § 4 ods. 1 vyhlášky č. 288/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov základom na určenie odmeny súdneho exekútora za výkon exekučnej činnosti pri exekúcii na peňažné plnenie je výška vymáhanej pohľadávky, ak ďalej nie je ustanovené inak (§ 6, § 14 až § 16).

Podľa § 5 ods. 1 vyhlášky odmena súdneho exekútora je 20 % zo základu na jej určenie, najmenej však 500,-- Sk a najviac 1 000 000,-- Sk.

Podľa § 16 ods. 2 vyhlášky ak súdny exekútor pri exekúcii na peňažné plnenie vymôže časť pohľadávky pred jeho vylúčením z vykonávania exekúcie alebo pred jej zastavením, pri určovaní jeho odmeny sa postupuje podľa § 5 s tým, že základom na určenie tejto odmeny je výška vymoženej pohľadávky.

V prejednávanej veci bolo potrebné súhlasiť s právnym názorom mimoriadneho dovolateľa v tom, že súd nedostatočne skúmal, či sú splnené podmienky konania. Ako povinný subjekt v danej veci vystupovala obchodná spoločnosť B. spol. s r.o. Keďže z výpisu z obchodného registra vyplýva, že uvedená spoločnosť bola zrušená bez právneho nástupcu 27. marca 2002, v konaní vystupoval ako účastník ten, kto nemal spôsobilosť byť jeho účastníkom. Od uvedeného dátumu prestali byť splnené podmienky konania a súd mal na túto skutočnosť prihladať z úradnej moci. V zmysle ustanovenia § 107 ods. 4 O.s.p. v prípade, ak počas konania dôjde k zániku právnickej osoby bez právneho nástupcu, súd

musí konanie zastaviť. Ak súd konanie nezastavil, je konanie postihnuté vadou spôsobujúcou nezákonnosť vydaných ďalších rozhodnutí.

Dôvodná bola aj námietka mimoriadneho dovolateľa v tom, že oprávnený návrhom z 25. marca 2003 (č.l. 52) v zmysle ustanovenia § 57 ods. 1 písm. c/ Exekučného poriadku navrhol zastavenie exekúcie. Vychádzajúc z dispozičnej zásady, ktorou je ovládané aj exekučné konanie, mal súd tomuto jeho návrhu vyhovieť. Napriek tomu súd v danej veci rozhodnutím z 8. februára 2006 č.k. Er 798/00-68, Ex 217/00 návrh oprávneného na zastavenie exekúcie zamietol. Dôvodil tým, že už bol udelený príklep vydražiteľovi a v zmysle ustanovenia § 61 Exekučného poriadku by nebolo možné vrátiť vlastnícke právo povinnému, a preto by bolo zastavenie konania neúčelné. Súd si v danej veci vyložil ustanovenie § 61 Exekučného poriadku nesprávne. Uvedené ustanovenie by bolo možné aplikovať na situáciu, ak by sa v priebehu exekúcie ukázalo, že táto vôbec nemala byť vykonaná. V takomto prípade by už vykonaný úkon exekútora nebolo možné zrušiť. Navrátenie do pôvodného stavu ani nebolo zámerom oprávneného. Z jeho podania je zrejmé, že podľa neho povinný už nedisponuje žiadnym ďalším majetkom a na ďalšom pokračovaní exekúcie nemá záujem. Boli teda splnené podmienky len na čiastočné zastavenie exekúcie.

V danej veci boli teda dané dva dôvody na to, aby súd exekúciu zastavil. V štádiu, keď súd schvaľuje rozvrh výtlačku z dražby nehnuteľnosti, exekúcia už nemá charakter sporového konania, ale mení sa na konanie nesporové a súd ho musí dokončiť aj po tom, čo bolo konanie zastavené. Ak by súd konanie zastavil, malo by to nepochybne vplyv na spôsob jeho rozhodnutia v napadnutom uznesení. Predovšetkým by na spôsob určenia odmeny exekútora aplikoval iné ustanovenia vyhlášky.

Pokiaľ súdny exekútor s poukázaním na ustanovenie § 61 Exekučného poriadku, v zmysle ktorého navrátenie do predošlého stavu je v exekučnom konaní vylúčené, namietal, že vyhovením mimoriadnemu dovolaniu nemôže byť dotknutý právny stav, ktorý nastal právoplatnosťou napadnutého uznesenia, treba uviesť, že uvedené ustanovenie vyjadruje zásadu, že právne pomery niekoho iného ako účastníka konania, ktoré exekúciou vznikli, nemôžu byť dotknuté. Nemožno však z neho vyvodiť, že by za podmienok stanovených zákonom nebolo možné dosiahnuť nápravu nesprávností rozhodnutí vydaných v exekučnom

konaní, týkajúcich sa výlučne účastníkov exekučného konania, ako tomu bolo v prejednávanej veci.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. a/, c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Z uvedených dôvodov preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 243b ods. 1, 2 O.s.p. rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. októbra 2008

JUDr. Vladimír M a g u r a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková